

громадянства – державною мовою. Крокуючи до мовної спільності, нація буде здобувати додаткові підстави для усвідомлення власної єдності у справі державного будівництва. Завдання кожного громадянина – проявляти повагу до державної мови, послуговуватись нею та залучати у діяльності різноманітних соціальних інститутів.

1. Котляр Ю. В. Мова у формуванні ментальності населення півдня України. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/393852.pdf>.

2. Лопушинський І. П. Рідна мова як важливий чинник консолідації української нації. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/philo/05lipkun.pdf>.

3. Яворська І. Українська мова як чинник національної ідентичності: ретроспективний огляд. URL: <https://www.religion.in.ua/main/history/12688-ukrayinska-mova-yak-chinnik-nacionalnoyi-identichnosti-retrospektivnij-oglyad.html>.

Слободян Вікторія Дмитрівна
здобувачка вищої освіти 3-го курсу,
група ЮД-849, юридичний факультет
Науковий керівник:
Руських Ірина Валеріївна,
старший викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

МОВА ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА ОСНОВА САМОЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Мовне питання є одним із найважливіших у сучасному філософському, правовому та соціальному вимірах, оскільки саме через мову акумулюються можливості свідомості людини як її генетичної ознаки. Мова – це основоположна гарантія національної безпеки, територіальної цілісності, національної свідомості та історичної пам'яті. Вона постає як унікальна характеристика людини та людського суспільства. Існування нації і народу зумовлюється духовним потенціалом феномену мови і культури, ними живиться і конфігурується.

Відомий український філософ мови та психолінгвіст О. Потебня вважав, що слово містить в собі не лише сутність предмету чи явища, а й фіксує ретроспективний досвід людства, його розвиток у слові. Мовна єдність найміцніше згуртовує націю, усе інше – вторинне. Найбільш певна і єдина ознака, за якою ми упізнаємо народ – єдність мови [1, с. 187].

Мова є важливою умовою існування етносу. Вона знаходить свій вияв у збереженні національного колориту та ідентичності, у піснях, літературі,

фольклорі тощо. Завдяки їй відбувається передача етнічного нащадкам, обмін етнічним з іншими культурами світу. Зазіхання на будь-який елемент етносу, чи будь-які культурні цінності зі сторони іншого народу може призвести до міжетнічних і міжнаціональних конфліктів [2, с. 253].

Так само як мова тотожна духу нації, так і дух нації без мови існувати і розвиватися не може, бо мова – духовна сутність народу, тож неприпустимим є створення таких умов, де не могла б вільно розвиватися мова нації.

Відсутність національної мови є найзагрозливішою перешкодою, яку необхідно подолати при створенні національної ідентичності. Тому державна мова стає тим гвинтиком, який має поєднати всі частини такої країни, як наша.

Вільне володіння всіма громадянами України мовою – це, як підтверджує багатовіковий досвід держав світу, запорука міжетнічної злагоди, єдності і стабільності суспільства, ефективного функціонування держави, позитивного її сприйняття як повноцінного і незалежного суб'єкта світової спільноти.

Ігнорування комунікативної функції української мови у законодавчій, виконавчій і судовій владах, у суспільно-громадських інституціях, в освітніх закладах усіх форм навчання обов'язково буде сприяти знищенню не менш важливих інших її функцій: ідентифікаційної, експресивної, гносеологічної, мислетворчої, естетичної, культуросної, номінативної тощо. Тобто всебічне функціонування української мови в усіх державних, суспільних інституціях, у сфері бізнесу, освіти, електронних ЗМІ є основним питанням, питанням життя або смерті української нації.

Таким чином, очевидним і незаперечним є той факт, що збереження і захист рідної мови як державної є надважливою необхідністю збереження культури української нації. Однак протягом усього періоду незалежності України мовна проблематика залишається сценою для спекуляцій і як прихована зброя знову й знов використовується на свій кшталт антиукраїнськими політичними силами під час виборчих кампаній. Та все ж, у зв'язку з набранням чинності, зокрема, статтею 30 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» від 25 квітня 2019 року [3], є всі підстави вважати, що Україна рухається у правильному напрямку на шляху до все більшого утвердження рідної мови як основної та невід'ємної цінності української нації, ключового елементу її генетичного коду.

1. Потебня А. А. О национализме. Мысль и язык. К.: Синто, 1993.

2. Горбач О. Н. Историко–політичні аспекти етнонаціональ-них відносин. *Вісн. Львівської комерційної академії* / [ред. кол.: Гелей С. Д., Тімченко О. П., Сова А. О. та ін.]. Сер.: Гуманітарні науки. Львів: Вид-во Львівської комерційної академії, 2010. Вип.9. –С. 251–256.

3. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 25.04.2019 №2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19>.